

Radni list za učenike 5.5

Sažetak: šta možemo naučiti igrajući ovakve igre?

1. Razvoj zajednice: niz problema i rješenja

PROBLEM	RJEŠENJE
Kako možemo preživjeti?	Moramo se osloniti na prirodne resurse koje imamo - ribu.
Kako možemo riješiti sukob pretjeranim ulovom?	1. Treba nam koncept održivosti. 2. Treba nam sistem pravila da bismo organizirali procese komunikacije i odlučivanja.
1. Kako definišemo održivost?	Treba uspostaviti ravnotežu nekoliko ciljeva. U stvari, moramo proizvesti onoliko ribe koliko dozvoljavaju zalihe, a da se ne istroše, da bismo osigurali buduću stabilnost. Moramo pravedno raspodijeliti prinos.
2. Kakva nam pravila trebaju?	Kod izrade sistema moramo napraviti izbor između različitih principa – uvođenja države ili razvijanja mreže jednakih.
Kako možemo spriječiti zloupotrebu moći?	Previše moći ne smije dospjeti u ruke jedne osobe. Ustavi primjenjuju sljedeće: zaštitne mehanizme, vladavinu prava, ljudskim pravima dati status građanskih prava, ograničiti trajanje službe, referendum, regionalnu i saveznu autonomiju, slobodu štampe i medija.
Ko odlučuje o sistemu pravila koji dobijamo?	Svi zajedno. Mi sastavljamo predlog, biramo i glasanjem odlučujemo.
Kako taj proces možemo organizovati pravedno i efikasno?	Utvrđujemo program. Potreban nam je sistem proceduralnih pravila koji unaprijed moramo dogovoriti.

2. Zaključci

1. Politika je napor koji ulažemo da bismo savladali probleme koji utiču na blagostanje i preživljavanje zajednice. Institucije, kao što je sistem pravila, jesu instrumenti za rješavanje problema. Ako ne ispune dobro svoju svrhu, mogu se i moraju mijenjati.
2. Sukob je uvijek dio društvenog i političkog života. Iako se sukob ne može iskorijeniti, moguće je nadzirati njegovo negativno djelovanje.
3. Konceptija igre ribolova i igre donošenja odluka služe kao modeli. Bliske su istorijskoj stvarnosti jer opisuju razvoj zajednice kao niz problema i rješenja.
4. Stvarnost se razlikuje od igara u odnosu na dvije važne stvari. Prvo, nemamo tako tačne podatke o našim prirodnim resursima kao što je to slučaj kod igre. Drugo, demokratije nemaju demokratske korijene. Demokratija i ljudska prava se ne uspostavljaju preko skupština, već preko sukoba.